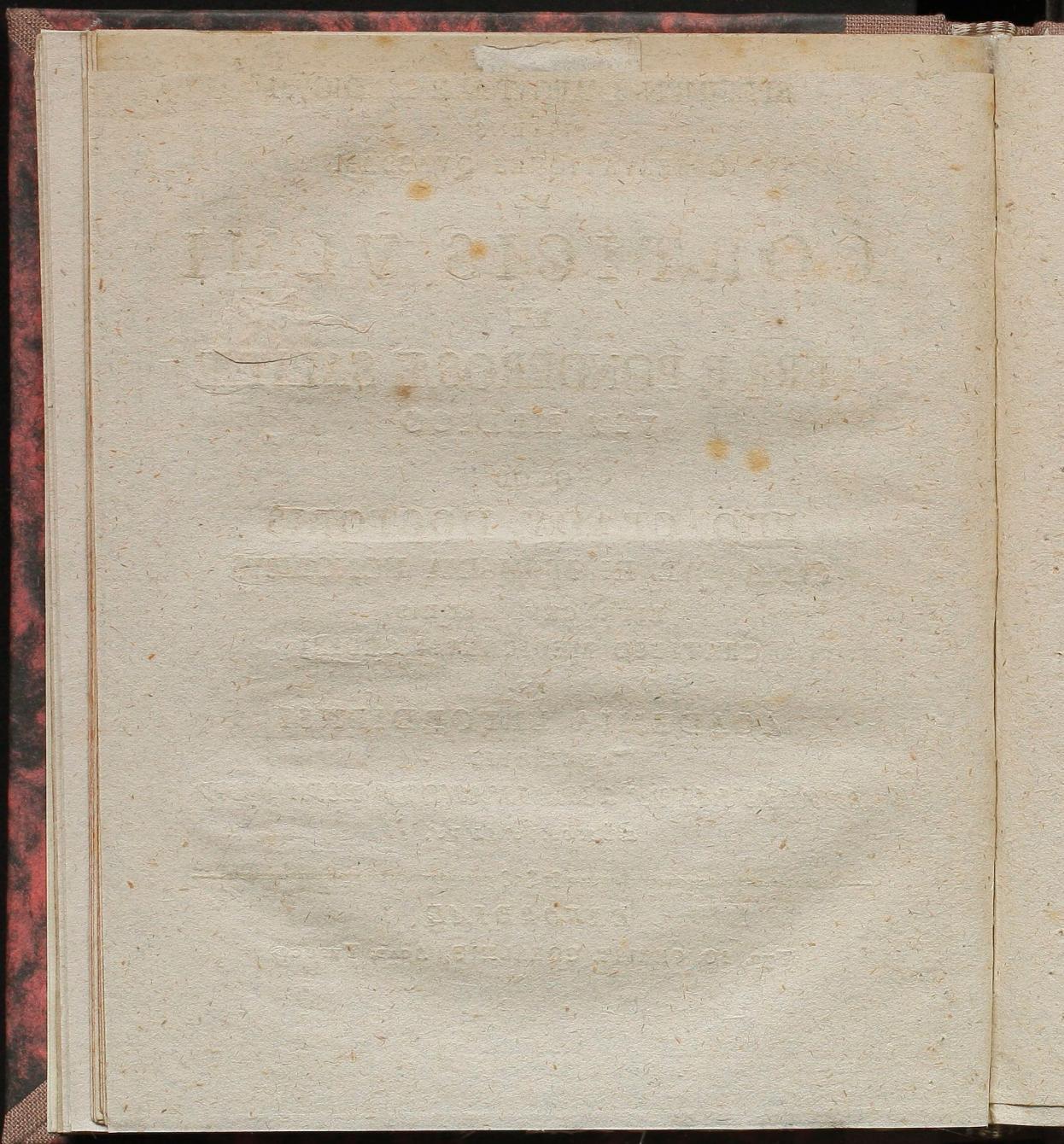

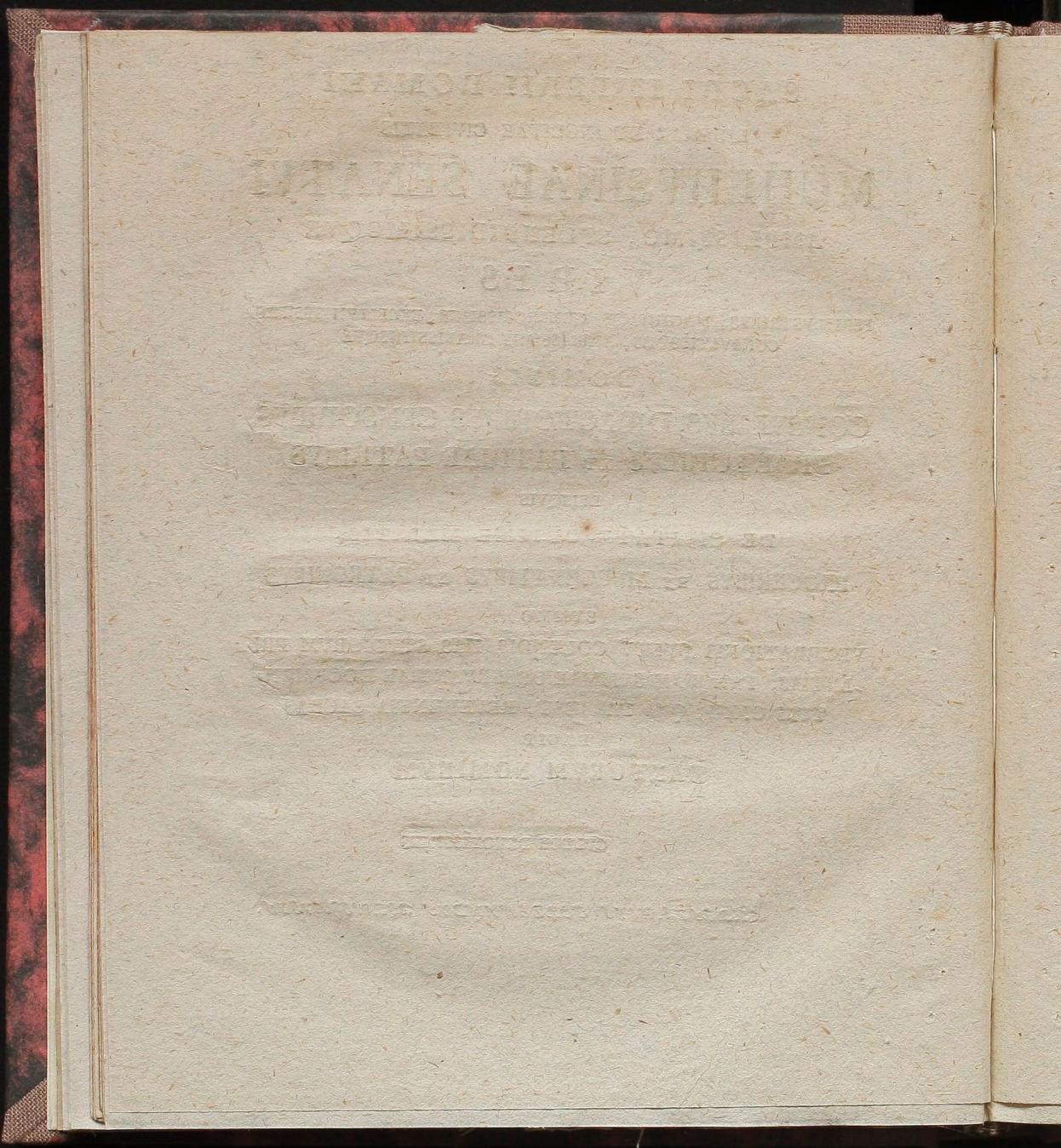
Kem 491 (1-11)

SPECIMEN INAVGVRALE MEDICVM
SISTENS
OBSERVATIONES QVASDAM
DE
CORTICIS VLMI
ET
TERRÆ PONDEROSÆ SALITÆ
VSV MEDICO
QVOD
PRO GRADV DOCTORIS
SVNMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS
RITE CAPESSENDIS
GRATIOSO MEDICORVM ORDINI
IN
ACADEMIA ERFORDIENSI
EXHIBVT
CHRISTIANVS FERDINANDVS BERNGAV
MÜSLKHOANVS.
—
ERFORDIAE
Typ. IO. CHRIST. GOERLING, ACAD. TYPOGR.

SACRI IMPERII ROMANI
LIBERAET INCLITAE CIVITATIS
MÜHLHVSINAE SENATVI
AMPLISSIMO, SPLENDIDISSIMOQVE
VIRIS
PERILLVSTIBVS, MAGNIFICIS, GENEROSISSIMIS, EXCELLENTISSIMIS,
CONSULTISSIMIS, AMPLISSIMIS GRAVISSIMISQVE
DOMINIS
CONSULIBVS, DIRECTORIBVS, CENSORIBVS,
PRAETORIBVS ET PATRIAE PATRIBVS
RELIQVIS
DE CIVITATE OPTIME MERITIS,
PROCERIBVS ET MAECENATIBVS ET PATRONIBVS
SVMMO
VENERATIONIS CVLTV COLENDIS HAS STVDIORVM PRI-
MITIAS, TANQVAM SVMMAE OBSERVANTIAE DOCVMEN-
TVM OMNI, QVA PAR EST, REVERENTIA SACRAS
FACIT
TANTORVM NOMINVM
CVLTOR DEVOTISSIMVS

CHRISTIANVS FERDINANDVS BERNIGAVVS.

I. DE CORTICE VLMI.

S. 1.

Versum corticis Vlmi veteribus jam cognitum fuisse, sed obli-
uioni dein traditum, neminem latet. Nostris vero tem-
poribus, huius remedii vsus rursus adeo inualuit, vt in tanta
materiarum farragine, specimen de cortice vlmi elaborare,
consultum duxerim.

S. 2.

Historiam Vlmi Iubens praetereo, quia *illustris B A V M-*
GARTENIVS ^{a)} *eam perfecte satis tractauit.*

A 3

S. 3.

^{a)} In *Diss. de Virtute corticis Vlmi.* Lips. 1791. 4.

§. 3.

Iis jam temporibus cum Jenae versarer, ad usum *corticis vului* satis attentus fui, nam saepe magno imo maximo cum fructu a Praeceptore pie colendo, *Illustri BRETSCHNEIDERO* eum adhiberi vidi, qui et ipse varias obseruationes remedii vires comprobantes, mecum communicauit; mihi vero ipsi occasio deerat, propriis experimentis amplius in huius remedii vires inquirere. Domum vero redux, ipse plura tentauit pluraque feci pericula, et quae vidi, quae expertus sum, candide narrabo.

§. 4.

Medium corticem saepius ad usum vocaui, et eum viribus resoluentibus, inuoluentibus, acrimoniam corridentibus, diureticis, diaphoreticis saepe et laxantibus interdum gaudere, inueni: facile inde liquet, quibusnam in morbis utiliter adhiberi possit. Saepe tam in morbis variis acutis exanthematicis et non exanthematicis, quam in chronicis, praesertim cutaneis et molestis scrophulosis, *BRETSCHNEIDERO* praenante, optimo cum successu corticem nostrum adhibui, ubi jam alia remedia incassum praescripta fuerunt b).

§. 5.

Jam aliquot obseruationes, in praxi mea obuias, communicabo.

Offfer-

b) Vid. quoque *CONR. MOENCH* Prof. Marb. Systematische Lehre der gebrächl. einfachen und zusammengesetzten Arzneymittel. Marb. 1792. 8. p. 82.

Observatio I.

Juuenis circiter xx annorum, saepe vlceribus cutaneis laborans, mense Septembri rursus exanthemate grauissimo, vehementissimo pruritu stipato, molestabatur. Auxilium meum quaerens, exanthemata herpetibus quam similia inueni, et paeprimis magna copia in natibus reperiebantur, sic quidem, ut ne momentum quiete et sine pruritu sedere possit. Institui, sordium causa, euacuationes per consueta laxantia, et Decoctum ex rad. Bard. Tarax. Lign. Junip. rad. Sarsap. idonea quantitate per octo dies, ut biberetur, iussi, sed sine villa mali mutatione. Ideo huic Decocto stipites dulcamarae ^{c)} justa quantitate addidi, sed post spatium 14 dierum, frustra etiam et hoc adhibitum reperi; vlcera plane non mutauerat, dolor et pruritus potius augebantur. Ad corticem Vlmi ideoque confugi, et sequenti modo curam institui:

Rx. Cort. Vlmi ʒj. conc. coqv. in Aquae font. ʒxvi. ad reman. ʒvij. Col. add. Syr. Aurant. ʒij. D.

Quotidie huius decocti portio dimidia successiue deglutiebatur, quo facto, vlcera arida euaserunt, et ad gaudium meum spatio 14 dierum plane desquamata reperiebantur, aegrotus ad perfectam redibat sanitatem. Postea ne morbus recidiuus fieret, laxantibus aeger interdum vtebatur.

S. 61

c) De praestantia flippitum dulcamarae multa differit, fautor quondam et patronus Illust. STARCKIVS in libro notissimo: Carrere über den Nachschatten. Jen. 1789. 8.

§. 6.

Obseruatio II.

Senex LXXVI annorum, jam per x menses vlcere sordido in sinistro pede laborans, jam diu methodo chirurgica vulgari tractatus, neque emplastris, neque vnguentis (vt mos est barbitonorum) sanatus est, sed vlcus diutius latiusque serpedit. In his anxietatibus, praecipue cum oedemate pedum magis magisque angeretur, meum petiit auxilium. Minus curauit externa medicamenta, sed quia naturam huius vleroris, in cacochymia quadam corporis positam crederem, sumere jussi praedictum Decoctum corticis vltimi, ad potum plane ordinarium. Pedem vleerosum eodem Decocto lauandum curauit. Spatio paucarum dierum, quod mihi non parum gaudii afferebat, vlcus sic mutatum inueni vt oedema ipsum se imminueret; itaque vsum remedii continuandum suasi, interdum Laxans interposui, et intra vnius mensis spatium aegrotum perfecte sanatum vidi.

§. 7.

Obseruatio III.

Vir triginta annorum, nonnullos per annos jam scabie aliquoe cutis exanthemate chronicò laborabat, vti mihi mense Junio dixit. Varia inueni symptomata, e quibus retrogressam exanthematicam materiam suspicabam. Pedes erant omnime frigidi et perpetuo cutis pruritu molesti. Decoctum *Vltimi* praescripti, pustulae in cute apparentes vna cum asthmate instantे

instante minuuntur, et vsu hujus potus scabies redibat. Post mensis et quod excurrit spatium aeger plane restitutus, Deo et mihi egit gratias.

II. DE TERRA PONDEROSA SALITA.

S. 8.

Anno 1790 cum adhuc Jenae morarer, *Illustris LODE-RVS*, venerandus praceptor, remedium nouum, *Terram scilicet ponderosam salitam*, discipulis suis commendauit, optimoque successu, hoc remedio in instituto clinico vsus est. Efficacia huius remedii cito notior euadebat, vt etiam in Clinico Collegio, quod sub autoritate *Illustris STARCKII* floret, bono cum eventu adhiberetur. Ego ipse effectum cum euphoria, in scrophulis, strumis, affectibus scabiosis, ipsisque verminosis, in euacuationibus primarum, viarum etc. compertum habeo.

Haec omnia a medico satis noto *optimo HVFELANDO* confirmantur ^{d)}. Pradet quoque vir ill. optimam methodum hoc remedium parandi, et exhibendi, quam ideo transeo. Paullo post etiam *Consiliarius BUCHOLTZ* Vinariae aliquot obseruationes de terra ponderosa salita communicauit ^{e)}, partes

d) Ueber die Kräfte der salzauren Schwererde. Erfurt 1792. 8.

e) Chemische Untersuchung über die vorgeblich giftigen Eigenschaften des Witherits, der Schwererde u. s. w. von D. W. H. S. Bucholtz. Weimar 1792. 8.

tes remedii constitutias demonstrauit, eosque refutauit, qui venenatam medicamenti naturam fingeabant ^{f)}.

§. 9.

Domum redux sequenti modo *terra ponderosa salita summo* cum successu usus sum.

Observatio I.

Infans nodis et tumoribus crurum, digitorum et colli praesertim, ulceribusque in digitis et cruribus, e tumoribus inflammatis obortis, laborabat. Simul labium superius tumescens, statum scrofulosum extra omnem dubitationis aleam posuit. Infans viribus carebat, ita ut pedibus nec stare nec ambulare amplius potuerit. Appetitus valde diminutus erat, colorque faciei pallidus. Omnibus frustra adhibitis remedii tam externis quam internis, v. g. antimonialibus, mercurialibus, resina Guaiaci, salibus, rel. vires terrae ponderosae salitae, contra tam atrox et rebelle malum explorare institui. Diebus XVIII elapsis, egregium medicamenti effectum jam ani-

mad-

f) Nuperrime de viribus terrae ponderosae salitae dubitatum est.
 I. Ferriar neue Bemerkungen über Wassersucht, Wahnsinn, Wasserscheu, u. s. w. Aus dem Engl. Leipzig 1793. 8. p. 89. Journal der Erfindungen. II. Stük. p. 119. Secundum Ferriar vires remedii ab acido salis communis dependent, quod eo magis veritati consentaneum censeo, cum et *Spinitus salis communis* et *Calx salita*, in glandularum obstructionibus, vim resoluentem habent. Conf. Foureroy von der salzauren Kalkerde, in *Hufeland's Annalen der franzöf. Arzneik.* II. Band,

maduerti, morbusque per duos fere annos plane insanabilis, nouo auxilio cedere videbatur; nodi enim crurum et colli evanuerunt, vlceraque meliorem in duebant faciem. Digitii quidem adhuc tumidi sunt, vlcusque in iis supereft. Tumoribus resolutis superuenit exanthema scabiosum, capitis praesertim et colli, quod vi cuidam expellenti terrae ponderosae salitiae adscribere audeo. Credo, materiam in tumoribus stagnantem, remedii viribus resolutam, per ejusdem remedii vires diaphoreticas, versus cutem deriuatam esse, vbi irritatione exanthema chronicum excitauit. Quem salutarem effectum et inde autumo, quia infans appetitu iterum gaudebat, pendulumque vsum recuperauit. — Ex negligentia, refrigerioque admissa, exanthema euanuit, materiaque ad intestina repulsa, status aegrotuli longo deterior reddebat. Feci ut denuo effloresceret exanthema, quo facto, sanitas restituta est, vsumque terrae ponderosae continuaui. Quod et voto successit, speroque, infantem proxime restitutum et sanatum fore. Externe sequenti vslis sum Emplastro: Rec. Emplast. nigr. *Becholz.* de Galbano. aa. 3j. Ol. succin. 3*fl.* M. D.

§. 10.

Observatio II.

Infans dimidii anni, figurae tenerioris, nasum saepius fricans, somnum quietum, multumque appetitum habens, plurimum tussiens, vermbus vexabatur. Dedi itaque terram ponderosam salitam sequenti modo: R^o. Terr. pond. salit. 3*fl.* solve in Aq. rub. id. 3*j.* adde Syrup. rub. id. 3*j.* M. D. S. täg.

B 2

lich

lich 3mal 20 bis 30 Tropfen davon zu geben, zum Nachtrinken Aq. flor. Til. Continuauit vsque ad guttas 40, et vermium totas cohortes euacui. Spatio trium hebdomad. sanitate recuperata, curae finem imposui.

§. II.

Observatio III.

Puella quatuor annorum, jam diu struma laborans, multisque remediis frustra adhibitis, vsu huius remedii a guttis 20 vsque ad 40, spatio quinque hebdomad. perfecte restituta est. — Reliquas obseruationes de praestantia remedii nostri in multis aliis morbis, fortasse inpostrum dabo.

PICA

SPECIMEN IN AVGVRALE MEDICVM
SISTENS
OBSERVATIONES QVAS DAM
DE
CORTICIS VLMI
ET
TERRÆ PONDEROSÆ SALITÆ
VSV MEDICO

QVOD
PRO GRADV DO
SVNMISQVE IN MEDICINA
RITE CAPESSEND
GRATIOSO MEDICORVM
IN
ACADEMIA ERFOR
EXHIBVIT
CHRISTIANVS FERDINAND
MÜHLHUSANVS.
—
ERFORDIAE
Typ. IO. CHRIST. GOERLING,

